

SPIS TREŚCI

Wstęp	11
 Rozdział 1. Globalizacja a międzynarodowa integracja gospodarcza	 17
1.1. Istota globalizacji i główne cechy integracji	17
1.2. Globalizacja a interesy krajów wysoko rozwiniętych i rozwijających się	20
1.3. Radykalne i umiarkowane ujęcia globalizacji a postulaty jej przeciwników	27
 Rozdział 2. Ewolucja teorii międzynarodowego podziału pracy i handlu międzynarodowego	 32
2.1. Teorie przedricardiańskie	34
2.2. Teoria przewagi komparatywnej Ricarda	39
2.2.1. Pojęcie przewagi komparatywnej i jej różnica w stosunku do przewagi absolutnej	39
2.2.2. Założenia i konstrukcja modelu Ricarda	42
2.2.3. Przewaga komparatywna typu ricardiańskiego i typu Balassy	48
2.3. Teorie postricardiańskie	51
2.4. Współczesne teorie handlu międzynarodowego	55
 Rozdział 3. Spór o wolny handel i ochronę rynku wewnętrznego	 59
3.1. Argument ochrony nowych gałęzi przemysłu	60
3.2. Argument ochrony zatrudnienia	65
3.3. Argument niedoskonałości rynku	66
3.4. Argument poprawy bilansu płatniczego	68
3.5. Inne przesłanki protekcjonizmu	69
3.6. Czy można być jednocześnie zwolennikiem wolnego handlu i protekcjonizmu?	70

Rozdział 4. Rozwinięty model przewag komparatywnych typu ricardiańskiego i procedura jego dynamizacji	72
4.1. Założenia i konstrukcja modelu rozwiniętego	72
4.2. Procedura dynamizacji analizy przewag komparatywnych	78
4.3. Rachunek bieżącej opłacalności handlu zagranicznego a zasada przewag komparatywnych.....	83
Rozdział 5. Kwestia optymalizacji handlu zagranicznego	87
5.1. Optimum eksportu i importu według Pareta w warunkach wolnego handlu	89
5.2. Optimum Pareta a teoria przewag komparatywnych	94
5.3. Optimum eksportu i importu według formuły typu Pareta w warunkach wymiany ograniczonej.....	95
Rozdział 6. Związek cen krajowych z cenami światowymi.....	100
6.1. Wpływ pozataryfowej regulacji handlu zagranicznego na związek cen krajowych ze światowymi	101
6.2. Regulacja taryfowa a związek cen krajowych ze światowymi	103
6.3. Wpływ krajowych warunków produkcji na związek cen krajowych ze światowymi	105
6.4. Wpływ zmian cen światowych na korzyści z handlu zagranicznego – <i>terms of trade</i>	107
Rozdział 7. Bilans handlowy i płatniczy oraz problemy ich równowagi.....	112
7.1. Rachunek obrotów bieżących.....	113
7.2. Rachunek obrotów kapitałowych	114
7.3. Rezerwy walutowe i ich rola w równoważeniu bilansu płatniczego	117
Rozdział 8. Wpływ handlu zagranicznego na dochód narodowy i koniunkturę w gospodarce	122
8.1. Wpływ salda handlu zagranicznego na dochód narodowy do podziału	122
8.2. Handel zagraniczny a struktura dochodu narodowego	127
8.3. Wpływ handlu zagranicznego na efektywność produkcji.....	129
8.4. Wpływ handlu zagranicznego na zmiany koniunkturalne w gospodarce.....	131
8.5. Mnożnik handlu zagranicznego	132

Rozdział 9. Przepływ kapitału w skali międzynarodowej	138
9.1. Główne tendencje w procesach migracji kapitału w skali międzynarodowej	138
9.2. Formy międzynarodowej migracji kapitału i jej motywy	142
9.2.1. Zagraniczne inwestycje bezpośrednie	142
9.2.2. Zagraniczne inwestycje portfelowe	144
9.2.3. Kredyty międzynarodowe	145
9.2.4. Ograniczenia transferów kapitału	147
9.3. Oddziaływanie transferu kapitału na przewagi komparatywne	148
9.4. Światowy kryzys zadłużeniowy	150
 Rozdział 10. Przepływ siły roboczej, usług i technologii w skali międzynarodowej	155
10.1. Główne przyczyny i tendencje migracji siły roboczej w skali międzynarodowej	155
10.2. Indywidualna motywacja emigrantów i skutki przepływu siły roboczej dla państw eksportujących i importujących pracę	159
10.3. Przepływ usług i technologii w skali międzynarodowej	162
10.4. Oddziaływanie międzynarodowego transferu siły roboczej, usług i technologii na przewagi komparatywne	166
 Rozdział 11. Międzynarodowy system handlu i rozliczeń	168
11.1. Waluty stosowane w handlu międzynarodowym i wymienialność walut	168
11.2. Procedury płatności międzynarodowych w handlu wolnodewizowym	171
11.3. Sposoby neutralizowania ryzyka kursowego	172
11.4. Ograniczenia dewizowe	177
11.5. Międzynarodowe umowy clearingowe i wymiana barterowa	179
 Rozdział 12. Międzynarodowy system walutowy	185
12.1. Międzynarodowy system waluty złotej	187
12.2. System z Bretton Woods	189
12.3. Współczesny międzynarodowy system walutowy	192
 Rozdział 13. Kurs walutowy jako instrument polityki handlu zagranicznego	197
13.1. Funkcje kursów walut w skali międzynarodowej	198

13.2. Wpływ zmian kursu walutowego na opłacalność handlu zagranicznego i komparatywne przewagi	200
13.3. Znaczenie rezerw dewizowych w regulowaniu handlu zagranicznego za pomocą kursu walutowego	204
13.4. Rodzaje kursów walutowych	209
Rozdział 14. Taryfowe instrumenty regulacji handlu międzynarodowego	211
14.1. Główne klauzule traktatowe wpływające na politykę celną	212
14.2. Instrumenty regulacji taryfowej	216
14.3. Klasyfikacja cel	217
14.4. Rodzaje stawek celnych i wartość celna	221
14.5. Modyfikacja przewagi komparatywnej za pomocą instrumentów protekcyjnych	223
Rozdział 15. Pozataryfowe instrumenty regulacji handlu międzynarodowego	228
15.1. Ograniczenia ilościowe (kontyngenty)	230
15.2. Licencjonowanie	232
15.3. Porozumienia o dobrowolnym ograniczaniu eksportu	233
15.4. Zakazy importu i eksportu	233
15.5. Subsydowanie eksportu	234
15.6. Pozostałe instrumenty pozataryfowe	236
Rozdział 16. Nowe specjalne instrumenty regulacji handlu towarami rolno-spożywczymi	245
16.1. Przyczyny tradycyjnego i współczesnego protekcjonizmu rolnego	245
16.2. Istota taryfikacji i sposób określania ekwiwalentu celnego	248
16.3. Cena progu (<i>trigger price</i>)	250
16.4. Wielkość progowa importu	252
16.5. Element rolny obciążenia celnego w towarach przetworzonych ..	254
Rozdział 17. Stadia międzynarodowej integracji gospodarczej i jej wpływ na suwerenność państwa	256
17.1. Strefa wolnego handlu	256
17.2. Unia celna	259

17.3. Wspólny rynek	261
17.4. Unia gospodarcza i monetarna	262
17.5. Wpływ członkostwa w Unii Europejskiej na suwerenność państw	263

Rozdział 18. Ochrona interesów ugrupowania integracyjnego za pomocą reguł pochodzenia towarów..... 271

18.1. Funkcje reguł pochodzenia.....	271
18.2. Kryteria określania statusu towaru pochodzącego	273
18.3. Rodzaje kumulacji reguł pochodzenia	274
18.4. Dowody pochodzenia towarów	276

Rozdział 19. Reorientacja w stosunkach gospodarczych krajów Europy Środkowo-Wschodniej a hipoteza Marrese-Vanousa 278

19.1. Twierdzenie Marresa-Vanousa i jego wpływ na politykę byłego Związku Radzieckiego i Rosji.....	279
19.2. Skutki zastosowania przez Rosję doktryny opartej na twierdzeniu Marrese-Vonousa dla procesu transformacji krajów Europy Środkowej.....	290

Rozdział 20. Problemy zagranicznej polityki gospodarczej w procesie transformacji systemowej na przykładzie Polski 292

20.1. Schyłkowe przystosowania upadającego systemu	292
20.2. Reorientacja geograficzna handlu zagranicznego i jego związek z restrukturyzacją gospodarki.....	294
20.3. Przekształcenie systemu kontyngentowego w rynkowy system handlu zagranicznego.....	295
20.4. Wprowadzenie wymienialności złotego i nadanie kursowi walutowemu funkcji instrumentu zagranicznej polityki gospodarczej.....	296
20.5. Pobudzanie importu kapitału.....	299
20.6. Dostosowanie gospodarki do członkostwa w Unii Europejskiej ..	299

Bibliografia..... 302

Indeks..... 304